

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)
Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των
περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και
των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα

Ενδιάμεση έρευνα κοινής γνώμης
Παραδοτέο Δράσης Ε.1

WWF Ελλάς
Ιούλιος 2022

Με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος LIFE
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου

Έκδοση	Ημερομηνία	Σημειώσεις - τροποποιήσεις
1	Ιούλιος 2022	Αρχική έκδοση

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά:

WWF Ελλάς & Metron Analysis (2022). Ενδιάμεση έρευνα κοινής γνώμης. Έργο LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων, και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (LIFE16 IPE/GR/000002). Παραδοτέο Δράσης E.1. WWF Ελλάς, Αθήνα, 38 σελ.

Suggested citation:

WWF Greece & Metron Analysis (2022). Public opinion survey results (intermediary). LIFE-IP 4 NATURA: Integrated Actions for the Conservation and Management of NATURA 2000 Sites, Species, Habitats and Ecosystems in Greece (LIFE16 IPE/GR/000002). Deliverable of Action E.1. WWF Greece, Athens, pp. 38.

Υπεύθυνος εταίρος της δράσης: WWF Ελλάς

Στη δράση συμμετέχουν οι ομάδες έργου των εταίρων:

- Πανεπιστήμιο Πατρών
- Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία
- Περιφέρεια Κρήτης
- Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
- Περιφέρεια Αττικής
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας
- Πράσινο Ταμείο
- Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Η παρούσα έκδοση εκφράζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών της. Ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον (CINEA) και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	ii
Summary	iii
1 Εισαγωγή.....	1
2 Η ταυτότητα της έρευνας.....	2
3 Γενικά θέματα προστασίας της φύσης.....	4
4 Θέματα γνώσης περιοχών Natura.....	10
5 Στάσεις απέναντι στις περιοχές Natura.....	19
6 Η προσωπική συμμετοχή του κοινού.....	25
7 Σύνοψη αποτελεσμάτων.....	27

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πανελλαδική έρευνα γνώμης υλοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2022 από την εξειδικευμένη εταιρεία Metron Analysis για λογαριασμό του WWF Ελλάς στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP 4 Natura και της εκστρατείας ευαισθητοποίησης *Natura 2000- Εδώ ζούμε*. Σκοπός της έρευνας ήταν η χαρτογράφηση των απόψεων του γενικού κοινού σχετικά με την προστασία της φύσης στη χώρα μας, με έμφαση στις περιοχές του δικτύου Natura 2000.

Συγκριτικά με την αντίστοιχη έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2018, τα αποτελέσματα καταδεικνύουν θετικές αλλαγές στο επίπεδο των γνώσεων, τις στάσεις και τις αντιλήψεις των πολιτών σε σχέση με το δίκτυο Natura 2000 αλλά και εν γένει τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Παρατηρήθηκε αύξηση του ποσοστού των ερωτώμενων που έχουν ακούσει για τις περιοχές Natura, ενώ από αυτούς οι μισοί δηλώνουν καλά ενημερωμένοι. Μόνο 1 στους 4 ερωτώμενους που έχουν ακούσει τον όρο Natura δεν μπορεί να ανακαλέσει αυθόρμητα μια περιοχή, ενώ 4 στους 10 πιστεύουν ότι υπάρχει μια τέτοια προστατευόμενη περιοχή στην περιφέρειά τους. Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων που έχουν ακούσει τον όρο Natura θεωρούν την ύπαρξη περιοχών θετική για τις τοπικές κοινωνίες σε ποσοστό 97% (έναντι 93% το 2018).

Ένα από τα σημαντικότερα ευρήματα της δημοσκόπησης είναι πως 9 στους 10 Έλληνες θεωρούν πως ότι είναι ιδιαίτερα σημαντική η προστασία της φύσης, ενώ 6 στους 10 θεωρούν τους εαυτούς τους πολύ/αρκετά ενημερωμένους για θέματα που αφορούν στη σχετική νομοθεσία – μάλιστα οι περισσότεροι από αυτούς θεωρούν πως η νομοθεσία για την προστασία της φύσης θα έπρεπε να είναι πιο αυστηρή.

Εντυπωσιακή είναι και η αύξηση εκείνων επιλέγουν να ενημερωθούν για περιβαλλοντικά θέματα από περιβαλλοντικές οργανώσεις (πλέον 35%), παρότι τα ψηφιακά μέσα παραμένουν σταθερά πρώτα στη λίστα (59%). Η έρευνα κατέδειξε επίσης ότι, για σκοπούς ενημέρωσης, είναι σημαντικός ο ρόλος και των αρμόδιων δημοσίων αρχών και φορέων (π.χ. υπουργεία, δασαρχεία, τοπικοί φορείς διαχείρισης).

Ως προς το εάν μπορούν να συνεισφέρουν οι ίδιοι οι πολίτες στην προστασία της φύσης μέσω των περιοχών Natura, οι ερωτώμενοι σε ένα πολύ υψηλό ποσοστό (70%) απαντούν θετικά. Ο εθελοντισμός καταγράφεται με διαφορά ως ο προτιμητέος τρόπος συνδρομής. Σε γενικό επίπεδο, η έρευνα, εκτός από τα επιμέρους σημαντικά ευρήματά της, επιβεβαιώνει τη μεγάλη σημασία που έχει για το ευρύ κοινό η προστασία της φύσης.

SUMMARY

The nationwide public opinion survey was carried out in July 2022 by the expert company Metron Analysis on behalf of WWF Greece in the context of the LIFE-IP 4 Natura project and its “Natura 2000 - Here we live” awareness raising campaign. The survey aimed at mapping the perceptions of the general public regarding nature protection in our country, with an emphasis on the Natura 2000 network.

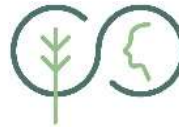
Compared to the preceding 2018 survey, the current findings point to positive changes in the level of knowledge, attitudes and perceptions of citizens about the Natura 2000 network and environmental issues in general. The new survey recorded an increase in the percentage of respondents who are aware of Natura areas, while half of them state that they are adequately informed. Only 1 in 4 respondents who are keen with the term Natura fail to spontaneously recall one such area, while 4 in 10 believe that a protected area exists in their region. The vast majority of respondents who have heard the term Natura consider the existence of areas positive for local communities at a rate of 97% (versus 93% in 2018).

One of the most important findings of the survey is that 9 out of 10 Greeks believe that the protection of nature is highly important, while 6 out of 10 consider themselves very or fairly informed about the corresponding legislation - in fact, most of them consider that nature protection legislation should be more strict.

The increase in those choosing to be informed about environmental issues by NGOs is also significant (now 35%), although digital media remains consistently first on the list (59%). The research also showed that, for information purposes, the competent public authorities and agencies (e.g. ministries, forest offices, local management agencies etc.) also play an important role.

As for whether citizens themselves can contribute to the protection of nature in relation to Natura 2000 areas, a high percentage (70%) responded positively. By far, volunteering is considered as the preferred way to contribute. On a much more general level, the survey at hand, in addition to its individual important findings, confirms the great importance that nature protection has for the general public.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

1 Εισαγωγή

Το παρόν παραδοτέο παρουσιάζει τα αποτελέσματα της δεύτερης κατά σειρά έρευνας γνώμης που διεξάγεται στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP 4 NATURA και της επικοινωνιακής εκστρατείας ευαισθητοποίησης *Natura 2000 – Εδώ ζούμε*. Πρόκειται για την ενδιάμεση -στο συνολικό διάστημα υλοποίησης του LIFE-IP 4 NATURA- έρευνα αυτού του είδους. Η πρώτη έρευνα είχε πραγματοποιηθεί κατά την αρχική περίοδο υλοποίησης του έργου (25 Ιουνίου – 9 Ιουλίου 2018) και αποσκοπούσε στην παροχή μιας σειράς σημαντικών δεδομένων για τις αντιλήψεις και γνώσεις του γενικού κοινού σχετικά με την προστασία της φύσης και το δίκτυο Natura 2000. Εκτός από την καθαυτή αξία αυτής της χαρτογράφησης, τα δεδομένα που συλλέχθηκαν αποτέλεσαν και το απαραίτητο υλικό βάσης για το σχεδιασμό της επικοινωνιακής εκστρατείας του έργου.

Η παρούσα, δεύτερη έρευνα γνώμης σχεδιάστηκε λαμβάνοντας υπόψη την αρχική έρευνα και διατηρώντας, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, την ίδια δομή και ερωτήματα προκειμένου να είναι δυνατή η σύγκριση των αποτελεσμάτων. Συγχρόνως, ήταν αναπόφευκτο να γίνουν ορισμένες αλλαγές στο σχεδιασμό της έρευνας ως συνέπεια των εξελισσόμενων αναγκών της ίδιας της επικοινωνιακής εκστρατείας, αλλά και της καλύτερης γνώσης και ανάλυσης των εξωτερικών συνθηκών. Επιπρόσθετα, το αρχικό περίγραμμα της έρευνας τροποποιήθηκε και εμπλουτίστηκε με αποτελεσματικό -για τους σκοπούς της έρευνας- τρόπο με βάση την εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία της Metron Analysis - του αναδόχου υλοποίησης της έρευνας που επιλέχθηκε μετά τη σχετική διαγωνιστική διαδικασία.

Με βάση τα παραπάνω, αρχικά οριστικοποιήθηκε το σχέδιο του ερωτηματολογίου, το οποίο είχε πλέον νέα δομή, με τέσσερις διακριτές υπο-ενότητες που αντικατοπτρίζουν τους επιμέρους θεματικούς άξονες διερεύνησης. Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε επίσης την προσθήκη μικρού αριθμού νέων ερωτήσεων, καθώς και επιλεκτική τροποποίηση ορισμένων ερωτήσεων κλειστού τύπου. Η δειγματοληψία διεξήχθη κατά το διάστημα 1-19 Ιουλίου 2022 σε πανελλαδικό δείγμα 1.191 ατόμων.

Στις σελίδες που ακολουθούν, παρουσιάζεται διαδοχικά η διερεύνηση για: (α) γενικά θέματα προστασίας της φύσης, (β) θέματα γνώσης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000, (γ) τη στάση του κοινού απέναντι στις περιοχές του δικτύου, και τέλος (δ) την προσωπική συμμετοχή του κοινού. Στην αποτύπωση των αποτελεσμάτων γεωγραφικά, γίνεται ειδική αναφορά στις τέσσερις περιφερειακές χωρικές ενότητες των εταιρών του έργου (Κρήτη, Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Αττική και Ήπειρος - Δυτική Μακεδονία). Της αναλυτικής παρουσίασης των αποτελεσμάτων προηγείται η παράθεση της ταυτότητας της έρευνας, ενώ στο τελευταίο κεφάλαιο αποτυπώνονται τα αποτελέσματα της έρευνας.

2 Η ταυτότητα της έρευνας

Ταυτότητα Έρευνας I

- **Τύπος Έρευνας:** Ποσοτική έρευνα που διεξήχθη με συνδυασμό δύο μεθοδολογιών: Τηλεφωνικών συνεντεύξεων (CATI) και online αυτό-συμπληρούμενων ερωτηματολογίων (CAWI)
- **Πληθυσμός Έρευνας:** Άνδρες και Γυναίκες ηλικίας 18+ ετών και άνω που κατοικούν στις αστικές και αγροτικές περιοχές του συνόλου του Ελλαδικού χώρου
- **Μέγεθος δείγματος:** 1.191 άτομα
- **Επιλογή δείγματος:** Τυχαία επιλογή τηλεφωνικών αριθμών για το σκέλος της έρευνας που διεξήχθη μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων και επιλογή από online panel ερωτώμενων για το σκέλος της έρευνας που διεξήχθη μέσω online ερωτηματολογίων. Τηρήθηκαν συγκεκριμένοι στόχοι για τον αριθμό συνεντεύξεων σε κάθε γεωγραφική περιφέρεια κατοικίας των ερωτώμενων.
- **Σταθμίσεις:** Τα δεδομένα σταθμίσθηκαν μετά το πέρας της έρευνας έτσι ώστε να είναι αντιπροσωπευτικά του πληθυσμού ως προς φύλο, ηλικία και γεωγραφική κατανομή
- **Διεξαγωγή:** Ιούλιος 2022

Metron Analysis is a member of the European Society of Opinion and Marketing Research, Marketing Research Society, World Association of Public Opinion Research, Greek Institute of Customer Service and Greek Association of Opinion and Marketing Research Companies and abides by the relevant codes and principles of professional practice

Ταυτότητα Έρευνας II

• Σημειώσεις:

- Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται τόσο στο σύνολο των ερωτώμενων όσο και σε υπο-ομάδες ερωτώμενων. Τέτοιες υπο-ομάδες ερωτώμενων είναι το φύλο, ηλικιακά γκρουπ, η περιοχή κατοικίας, το καθεστώς απασχόλησης, το επίπεδο εκπαίδευσης και η κοινωνικό-οικονομική τάξη των ερωτώμενων (όπως προέκυψαν από δημογραφικές ερωτήσεις μέσα στο ερωτηματολόγιο της έρευνας).
- Όπου η στατιστική ανάλυση έδειξε ενδείξεις στατιστικά σημαντικών διαφορών στις απαντήσεις μεταξύ υπο-ομάδων δείγματος αυτές σημειώνονται με *.
- Επίσης συγκρίσεις γίνονται, όπου επιτρέπεται, με αντίστοιχη πανελλαδική έρευνα που διεξήχθη το 2018.

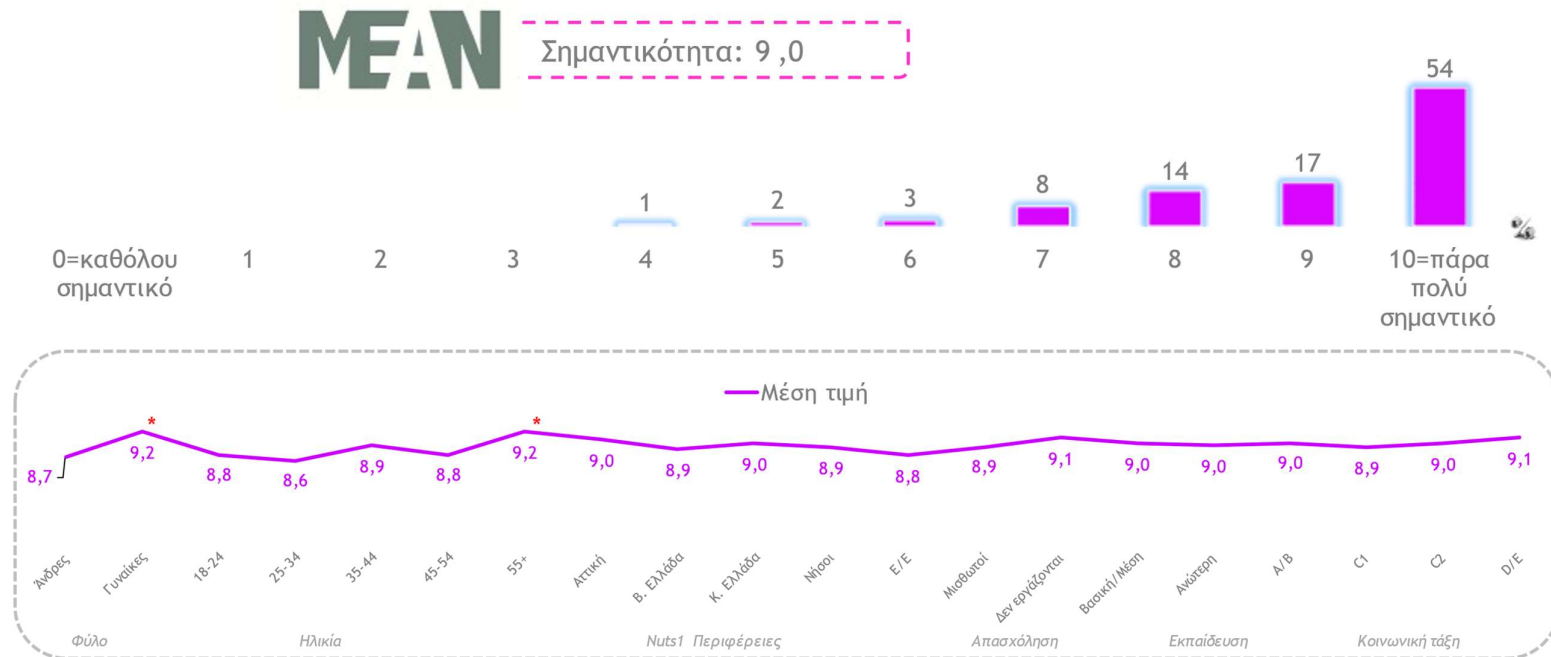
Metron Analysis is a member of the European Society of Opinion and Marketing Research, Marketing Research Society, World Association of Public Opinion Research, Greek Institute of Customer Service and Greek Association of Opinion and Marketing Research Companies and abides by the relevant codes and principles of professional practice

3 Γενικά θέματα προστασίας της φύσης

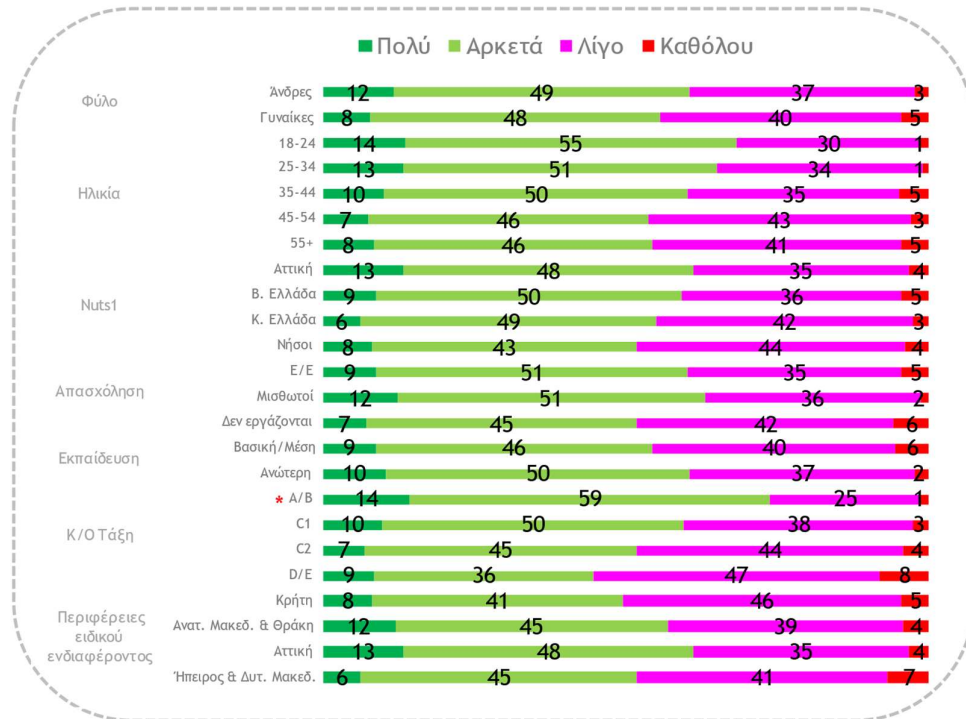
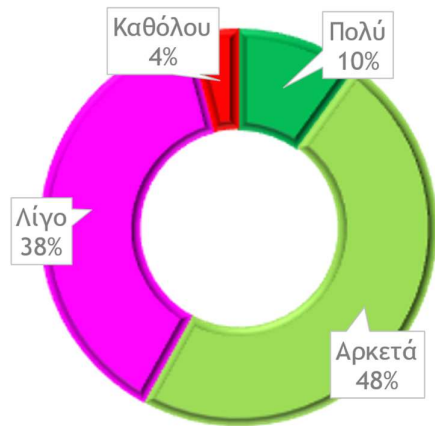
Ιδιαίτερα υψηλή η σημασία της προστασίας της φύσης για τους ερωτώμενους (9/10) με ενίσχυση ανάμεσα σε γυναίκες και μεγαλύτερες ηλικίες

Ερ. Καταρχάς θα ήθελα να σας ρωτήσω πόσο σημαντικό θέμα είναι για εσάς η προστασία της φύσης χρησιμοποιώντας μία κλίμακα από το 0 (καθόλου σημαντικό) έως το 10 (πάρα πολύ σημαντικό) N=1.191 άτομα, σύνολο

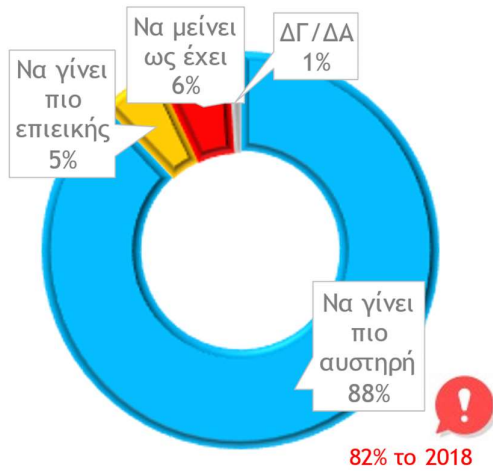
6 στους 10 εμφανίζονται πολύ/αρκετά ενημερωμένοι για θέματα νομοθεσίας προστασίας της φύσης, ιδιαίτερα άτομα ανώτερης κ/ο τάξης

Ερ. Πόσο ενημερωμένοι είστε για θέματα που αφορούν τη νομοθεσία για την προστασία της φύσης στη χώρα μας; N=1.191 άτομα, σύνολο

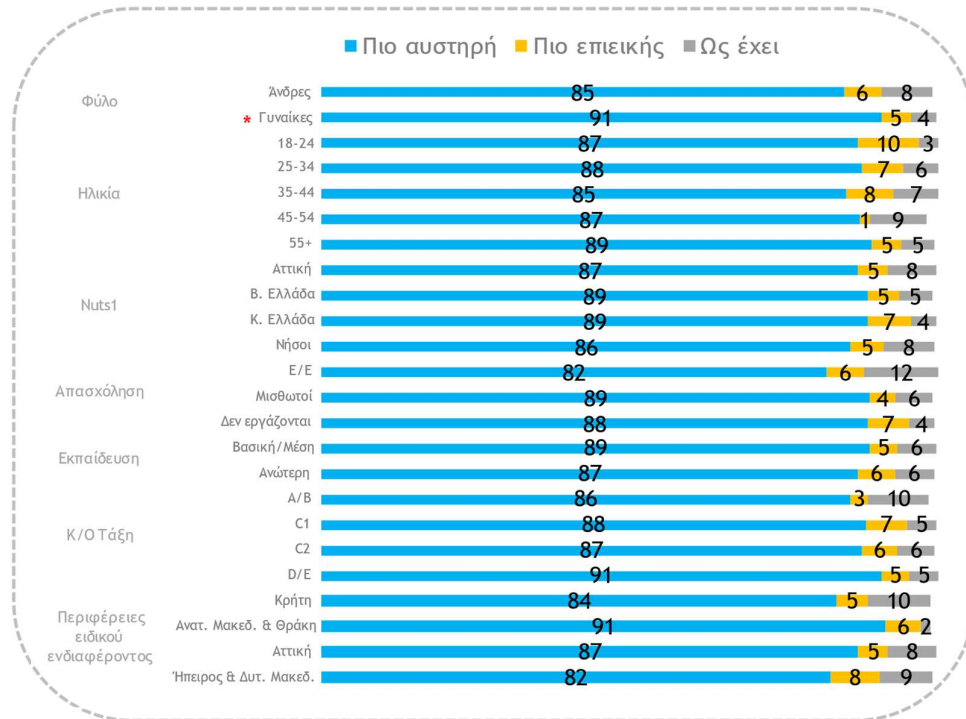

Αυστηροποίηση της νομοθεσίας επιθυμούν 9 στους 10 ερωτώμενοι

Ερ. Κατά τη γνώμη σας η νομοθεσία για την προστασία της φύσης στη χώρα μας θα πρέπει... ; N=1.149 άτομα, έστω και λίγο ενημερωμένοι για τα θέματα αυτά

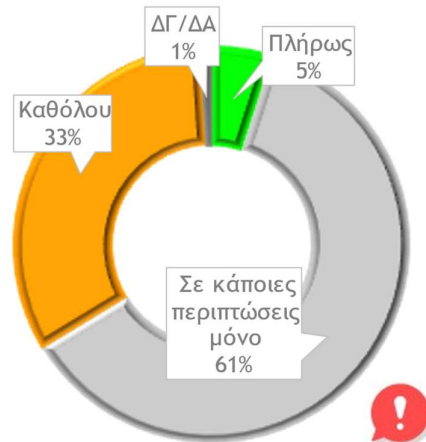

82% το 2018

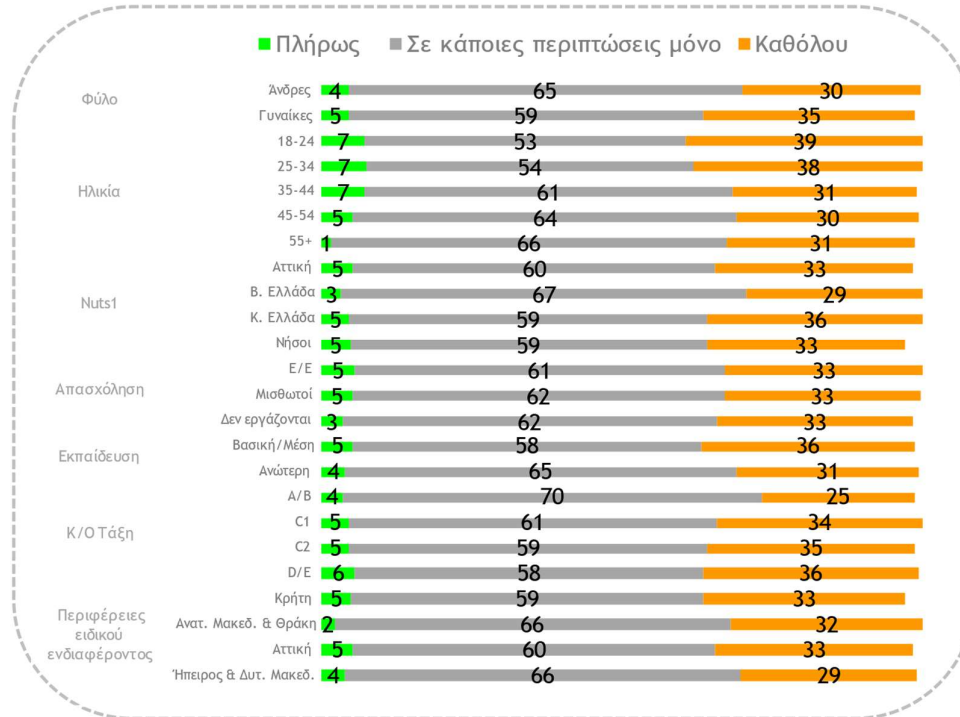

Ελάχιστοι πιστεύουν ότι η νομοθεσία προστασίας της φύσης εφαρμόζεται πλήρως, ενώ 6/10 θεωρούν ότι εφαρμόζεται σε μερικές περιπτώσεις μόνο

Ερ. Με βάση όσα γνωρίζετε η νομοθεσία για την προστασία της φύσης στη χώρα μας σήμερα εφαρμόζεται; N=1.149 άτομα, έστω και λίγο ενημερωμένοι για τα θέματα αυτά

Εφαρμόζεται ελλιπώς: 92% το 2018

Τα ψηφιακά μέσα είναι πιο ψηλά στη λίστα προτιμήσεων ως πηγές ενημέρωσης για περιβαλλοντικά θέματα, ακολουθούμενα από περιβαλλοντικές οργανώσεις που εμφανίζονται ενισχυμένες σε σχέση με το 2018

Ερ. Ποιοι είναι για εσάς οι πιο σημαντικές πηγές πληροφόρησης όταν θέλετε να ενημερωθείτε για θέματα που αφορούν το περιβάλλον και την προστασία της φύσης (έως 3 επιλογές); N=1.191 άτομα, σύνολο

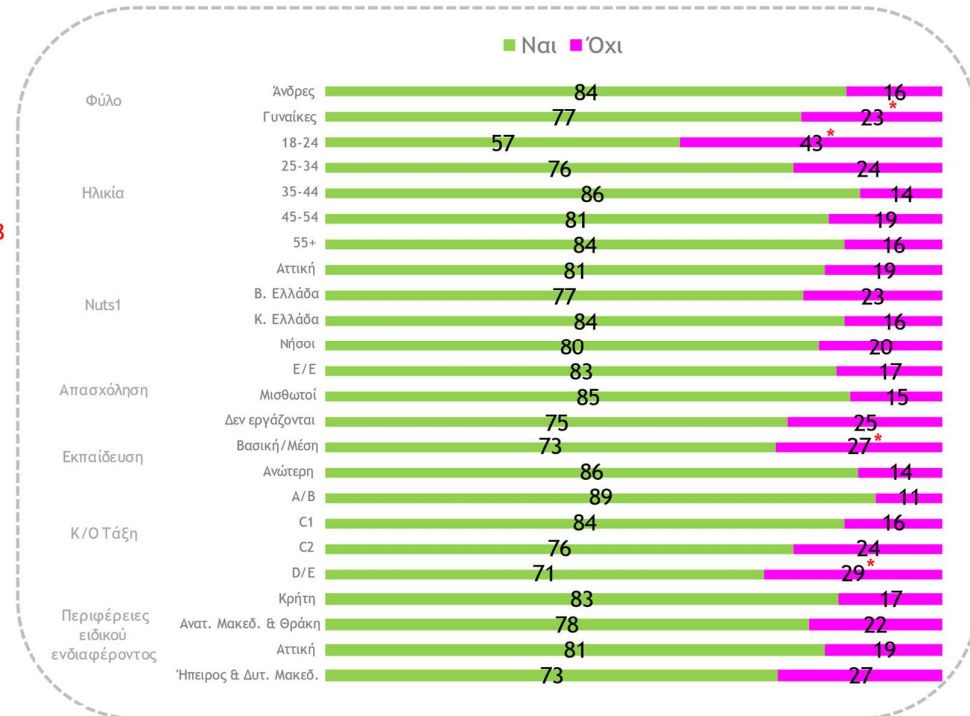
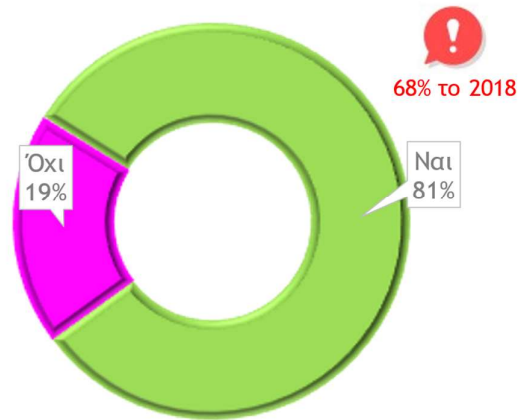
Προτιμήσεις πηγών πληροφόρησης
ανά δημογραφικές ομάδες

Πηγές πληροφόρησης	Ηλικία					Nuts1 Περιφέρειες				Περιφέρειες Ειδικού Ενδιαφέροντος			
	18-24	25-34	35-44	45-54	55+	Αττική	Β. Ελλάδα	Κ. Ελλάδα	Νήσοι	Κρήτη	Ανατ. Μακεδ. & Θράκη	Αττική	Ήπειρος & Δυτ. Μακεδ.
Inter net / Social media	60	53	58	61	51	59	58	64	53	51	55	59	61
Περιβαλλοντικές οργανώσεις	41	32	36	35	36	35	39	33	33	29	35	35	33
MME	32	32	22	29	40*	30	37	33	33	40	31	30	38
Δήμος ή περιφέρεια	24	35	32	30	23	28	25	28	33	37	26	28	28
Κρατικές υπηρεσίες: υπουργεία	28	34*	32	32	19	29	26	26	22	19	27	30	20
Δασαρχείο	26	28	27	19	18	23	22	18	27	27	32	23	15
Τοπικοί φορείς διαχείρισης προστατευόμενης περιοχής	20	23	24	18	17	23	18	19	17	14	17	23	15
Συζητήσεις με φίλους/γνωστούς	13	12	10	15	17	15	12	15	15	18	15	15	15
Φυλλάδια	7	3	6	7	5	6	5	5	3	5	6	6	5
Λιμεναρχείο	5	6	6	4	3	5	4	2	7	7	5	5	3

4 Θέματα γνώσης περιοχών Natura

8/10 δηλώνουν ότι έχουν ακούσει τον όρο Natura αλλά λιγότερο οι μικρότερες ηλικίες και τα άτομα βασικής/μέσης εκπαίδευσης και κατώτερης κ/ο τάξης

Ερ. Έχετε ακούσει κάτι για τις περιοχές Natura ή τον όρο Natura 2000;
N= 1.191 άτομα, σύνολο

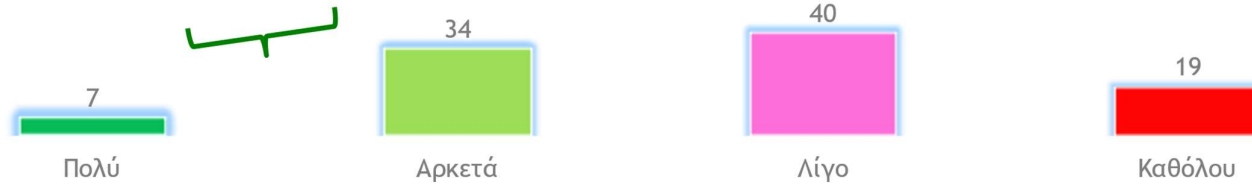
4/10 δηλώνουν πολύ/αρκετά ενημερωμένοι για τις περιοχές Natura , σε αντίστοιχα επίπεδα με το 2018 και με ενίσχυση σε άνδρες, εργαζόμενους, ανώτερη εκπαίδευση και κ/ο τάξη

Ερ. Πόσο ενημερωμένοι είστε για τις περιοχές Natura ή τον όρο Natura 2000;
N=1.191 άτομα, σύνολο

Δείκτης ενημέρωσης: 41%

38% γνώριζαν κατά δήλωση τι είναι οι περιοχές Natura/ο όρος Natura 2000 το 2018

Σχεδόν 5/10 θεωρούν ότι οι περιοχές Natura προστατεύουν τόσο γεωγραφικές περιοχές όσο και το φυτικό/ζωικό βασίλειο

Ερ. Γνωρίζετε τι από τα παρακάτω προστατεύουν οι περιοχές Natura 2000 (έως 2 επιλογές); N=914 άτομα που έχουν ακούσει κάτι για Natura

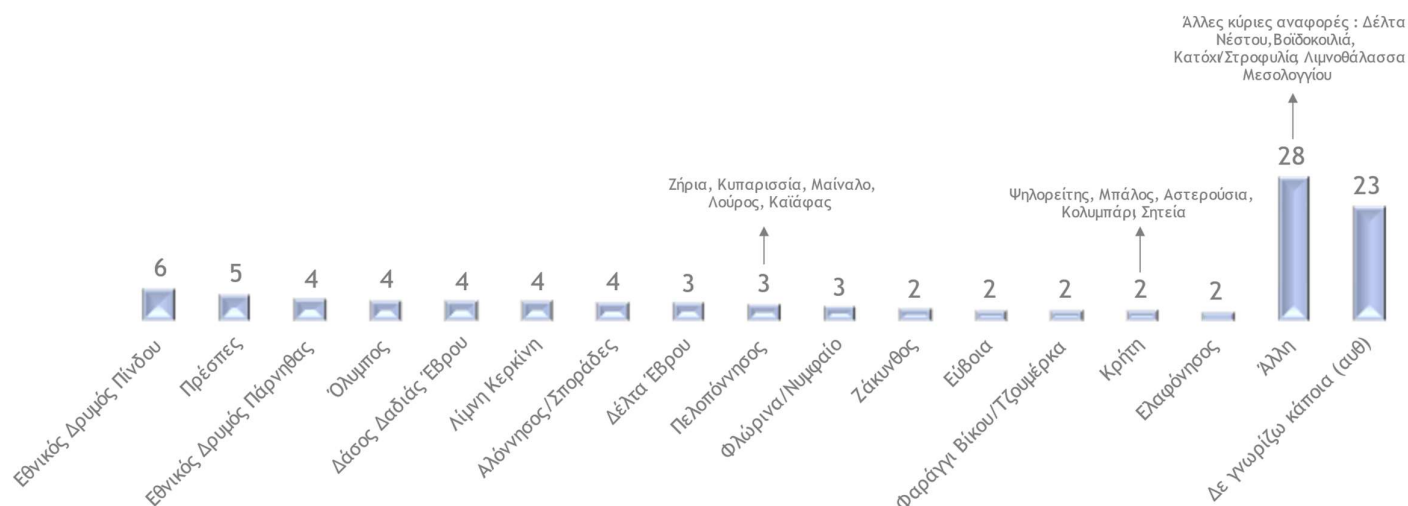

Γνώση πλαισίου προστασίας περιοχών Natura
ανά δημογραφικές ομάδες

Πλαίσιο προστασίας περιοχών Natura	Ηλικία					Nuts1 Περιφέρειες				Περιφέρειες Ειδικού Ενδιαφέροντος			
	18-24	25-34	35-44	45-54	55+	Αττική	Β. Ελλάδα	Κ. Ελλάδα	Νήσοι	Κρήτη	Ανατ. Μακεδ. & Θράκη	Αττική	Ήπειρος & Δυτ. Μακεδ.
Συγκεκριμένες περιοχές	22	24	24	37	31	29	30	32	26	31	28	29	34
Συγκεκριμένα είδη ζώων και φυτών	36	34	26	34	25	32	30	22	29	29	32	32	31
Συγκεκριμένα είδη πουλιών	18	18	10	15	16	18	16	8	19*	17	13	18	20
Όλα τα παραπάνω	43	48	56	42	46	45	45	52	49	43	46	45	36
ΔΓ	6	6	2	2	6	6	3	2	4	6	4	6	7

1/4 που έχει ακούσει τον όρο Natura δεν μπορεί να ανακαλέσει αυθόρμητα περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες έτσι. Από τις αυθόρμητες αναφορές ξεχωρίζουν οριακά ο Εθνικός Δρυμός Πίνδου και οι Πρέσπες.

Ερ. Ποια περιοχή Natura στη χώρα μας σας έρχεται πρώτη στο μυαλό; N=914 άτομα που έχουν ακούσει κάτι για Natura

TOP4 Περιοχές το 2018 ήταν (over all):

- Δυτική Μακεδονία 69% (55%)
- Αιγαίο 64% (55%)
- Αν. Μακεδονία 56% (55%)
- Κρήτη 50% (55%)

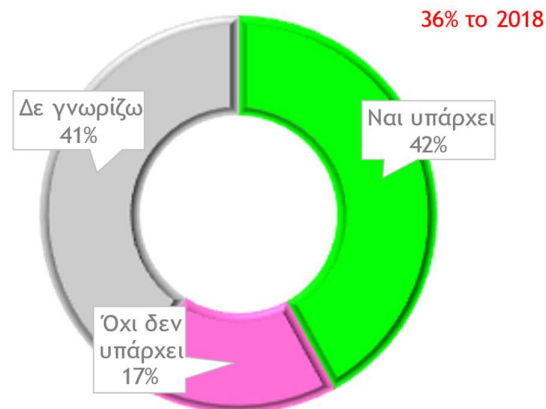
Αυθόρμητη γνώση περιοχών Natura
ανά δημογραφικές ομάδες

TOP 5

Nuts1 Περιφέρειες					Περιφέρειες Ειδικού Ενδιαφέροντος		
Αττική	Β. Ελλάδα	Κ. Ελλάδα	Νήσοι	Κρήτη	Ανατ. Μακεδ. & Θράκη	Αττική	Ήπειρος & Δυτ. Μακεδ.
Εθν. Δρυμός Πάρνηθας 8%*	Εθν. Δρυμός Πίνδου 8%	Εθν. Δρυμός Πίνδου 8%	Περιοχές Κρήτης 9%	Περιοχές Κρήτης 15%*	Δάσος Δαδιάς Έβρου 14%*	Εθν. Δρυμός Πάρνηθας 8%*	Εθν. Δρυμός Πίνδου 12%*
Πρέσπες 5%	Δάσος Δαδιάς Έβρου 7%*	Περιοχές Πελοπόννησος 6%	Φαράγγι Σαμαριάς 7%*	Φαράγγι Σαμαριάς 13%*	Δέλτα Έβρου 13%*	Πρέσπες 5%	Πρέσπες 9%
Εθν. Δρυμός Πίνδου 5%	Όλυμπος 6%*	Όλυμπος 6%*	Πρέσπες 4%	Ελαφώνησος 6%*	Δέλτα Νέστου 11%*	Εθν. Δρυμός Πίνδου 5%	Λιμνοθάλασσα Μεσολογίου 8%*
Αλόνησος 5%	Λίμνη Κερκίνη 6%	Πρέσπες 6%	Ζάκυνθος 4%	Ζάκυνθος 5%	Λίμνη Βιστωνίδα 7%	Αλόνησος 5%	Φλώρινα/Νυμφαίο 7%*
Φλώρινα/Νυμφαίο 4%	Πρέσπες 5%	Περιοχές Εύβοια 5%	Κοιλιάδα Πεταλούδων Ρόδος 4%*	Νήσος Χρυσή 4%	Όλυμπος 5%	Φλώρινα/Νυμφαίο 4%	Λίμνη Καστοριάς 5%

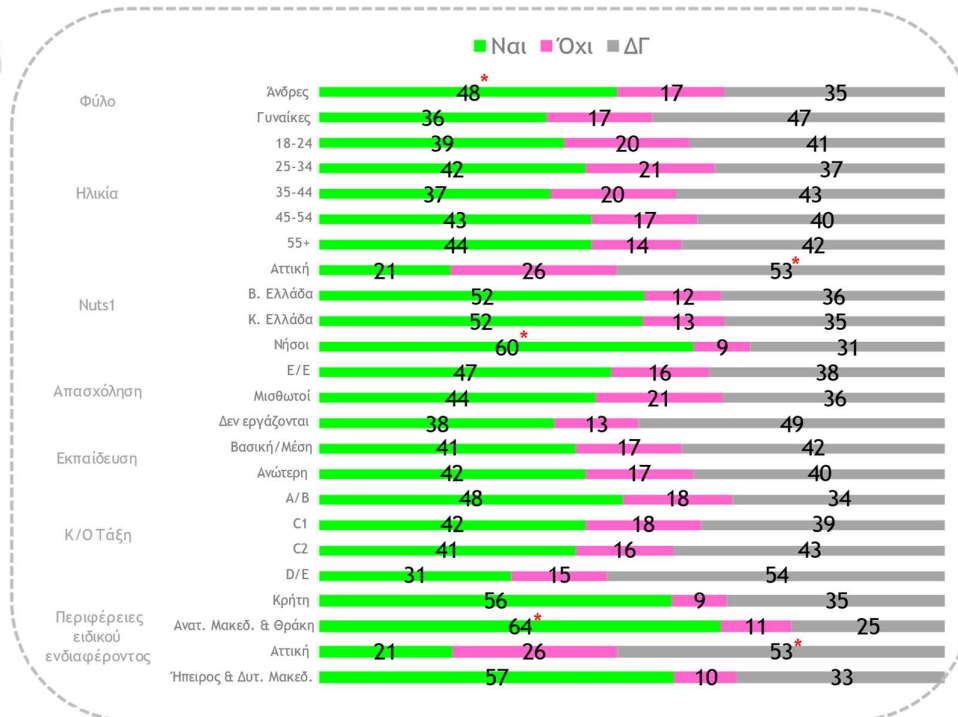
4/10 θεωρούν ότι υπάρχει στην περιφέρεια κατοικίας τους περιοχή Natura και αυτή η άποψη ισχυροποιείται στις περιφέρειες Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδας και Νοτίου Αιγαίου

Ερ. Στην περιφέρεια που κατοικείτε γνωρίζετε εάν υπάρχει κάποια περιοχή Natura 2000;
N=914 άτομα, που έχουν ακούσει κάτι για Natura

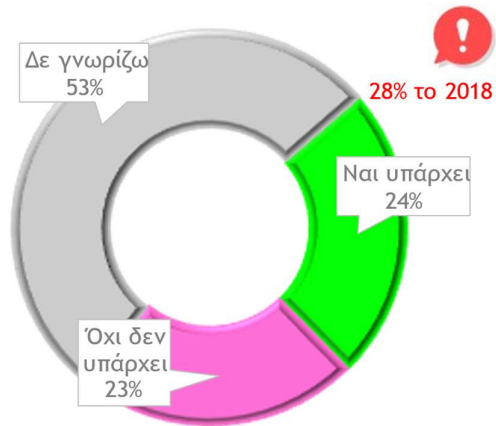
Περιφέρειες που δηλώνουν ότι υπάρχει Natura 2000 περιοχή είναι (%2018):

- Νότιο Αιγαίο 69% (40%)
- Δυτική Ελλάδα 65% (59%)
- Α. Μακεδονία/Θράκη 64% (65%)
- Ήπειρος 61% (65%)

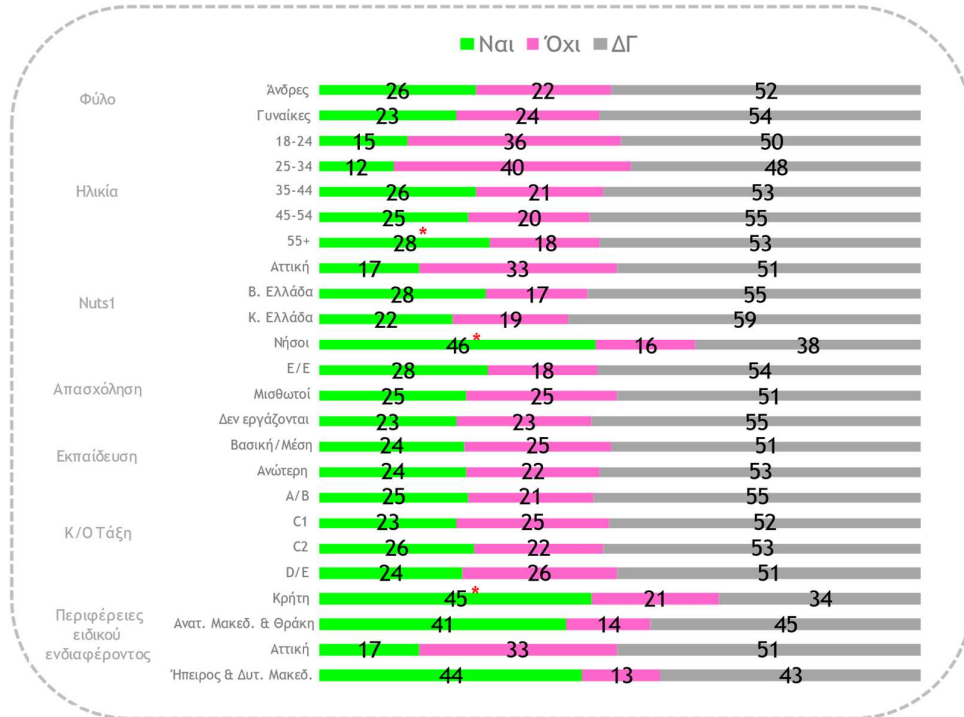
1/4 θεωρούν ότι υπάρχει στην περιοχή τους κάποιο προστατευόμενο ζώο/φυτό με κύριες αναφορές την καφέ αρκούδα, τα ελάφια, τις χελώνες και τα κρι-κρι

Ερ. Στην περιφέρεια που κατοικείτε γνωρίζετε εάν υπάρχει κάποιο προστατευόμενο ζώο/φυτό ;
N=914 άτομα, που έχουν ακούσει κάτι για Natura

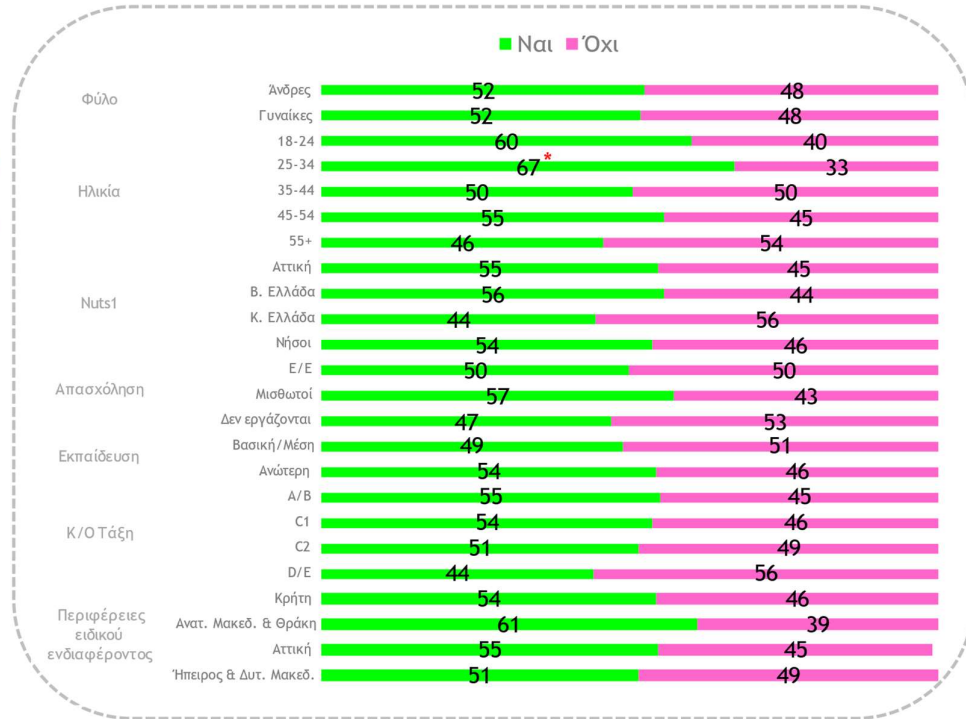
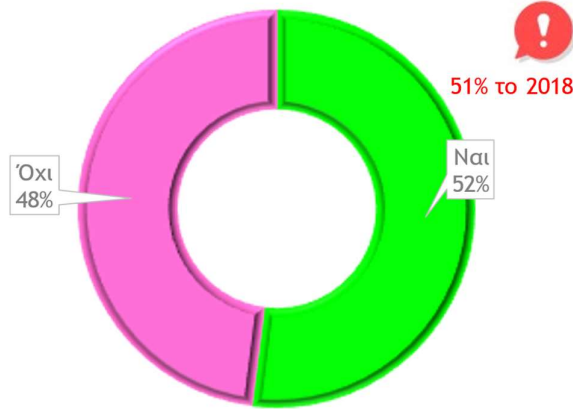
Ζώα/φυτά που αναφέρθηκαν (%2018):

- Καφέ αρκούδα 13% (15%)
- Ελάφι 10% (-)
- Χελώνα 8% (7%)
- Κρι-κρι 6% (-)

Οι μισοί ερωτώμενοι που έχουν ακούσει για περιοχές Natura γνωρίζουν για κρατικές χρηματοδοτήσεις προς ενίσχυση οικονομικών δραστηριοτήτων σε τέτοιες περιοχές, όπως και το 2018

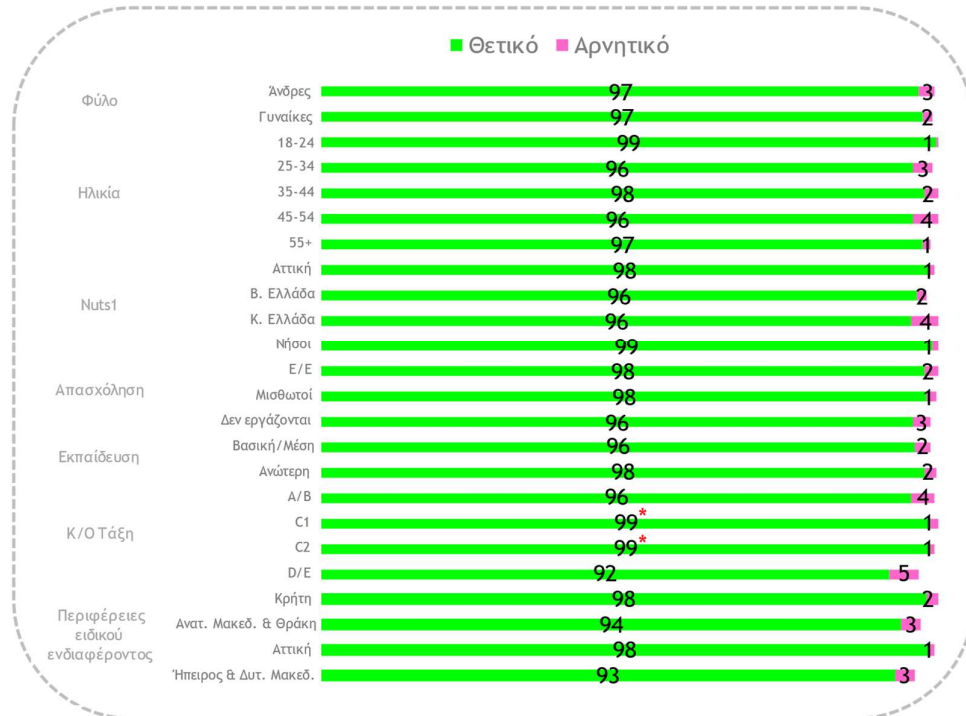
Ερ. Γνωρίζετε ή έχετε ακουστά ότι για να υποστηριχθούν οικονομικές δραστηριότητες στις περιοχές Natura υπάρχουν ειδικές κρατικές χρηματοδοτήσεις ;
N=914 άτομα, που έχουν ακούσει κάτι για Natura

5 Στάσεις απέναντι στις περιοχές Natura

Στη συντριπτική πλειοψηφία, η ύπαρξη των περιοχών Natura θεωρείται κάτι το θετικό

Ερ. Η ύπαρξη των περιοχών Natura θεωρείτε ότι είναι κάτι θετικό ή αρνητικό για τις τοπικές κοινωνίες ;
N=914 άτομα, που έχουν ακούσει κάτι για Natura

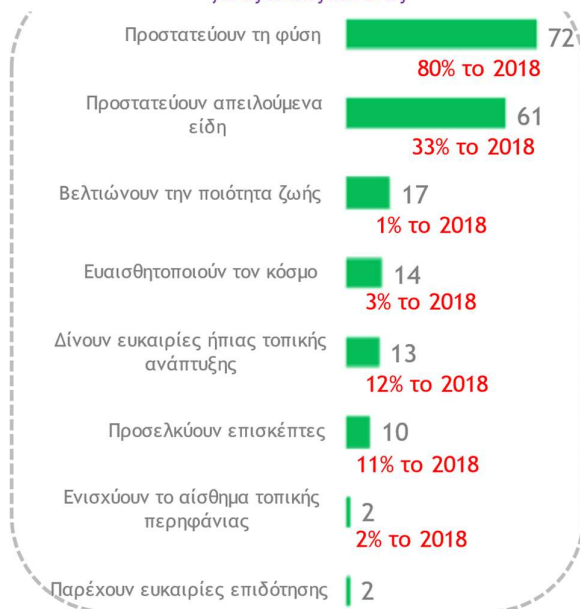

Τα κύρια αντιλαμβανόμενα θετικά σημεία των περιοχών Natura είναι η προστασία της φύσης και των απειλούμενων ειδών (ενισχυμένο σε σχέση με το 2018). Τα κύρια αντιλαμβανόμενα αρνητικά σημεία είναι ο περιορισμός της ανάπτυξης και των οικονομικών δραστηριοτήτων (ενισχυμένα σε σχέση με το 2018).

Ερ. Για ποιους λόγους είναι θετικό για τις τοπικές κοινωνίες (έως 2 απαντήσεις);

N=884 άτομα, που έχουν ακούσει κάτι για Natura με θετική απήχηση για τις τοπικές κοινωνίες

Ερ. Για ποιους λόγους είναι αρνητικό για τις τοπικές κοινωνίες (έως 2 απαντήσεις);

N=22 άτομα, που έχουν ακούσει κάτι για Natura με αρνητική απήχηση για τις τοπικές κοινωνίες (ενδεικτικά αποτελέσματα)

Αντιλαμβανόμενα θετικά και αρνητικά σημεία των περιοχών Natura για τις τοπικές κοινωνίες

Ερ. Για ποιους λόγους είναι θετικό/αρνητικό για τις τοπικές κοινωνίες; (έως 2 απαντήσεις)

N=884 άτομα, που έχουν ακούσει κάτι για Natura με θετική απήχηση για τις τοπικές κοινωνίες και 22 άτομα, που έχουν ακούσει κάτι για Natura με αρνητική απήχηση για τις τοπικές κοινωνίες

Αυθόρμητες αιτιολογήσεις αντίληψης περιοχών Natura ως κάτι αρνητικό

Ερ. 16. Θα θέλατε να μας εξηγήσετε λίγο πιο αναλυτικά για ποιο λόγο θεωρείτε αρνητική την ύπαρξη των περιοχών Natura (αυθόρμητες απαντήσεις)
 N=16 άτομα που έχουν ακούσει κάτι για Natura με αρνητική απήχηση για τις τοπικές κοινωνίες και απάντησαν

- Όλα γίνονται για να τα αρπάξουν οι κυβερνώντες χωρίς να τηρείται απολύτως τίποτα πέρα από την προσωπική τους ποινική ευθύνη
  - Ο κόσμος δε μπορεί να αναπτύξει τη δραστηριότητά του
  - Λειτουργούν ως τροχοπέδη στην οικονομική ανάπτυξη και επαγγελματική δραστηριότητα
- Λειτουργούν αρχικά απαγορευτικά για τους κάτοικους και μετά προσφέρονται στο μεγάλο κεφάλαιο, αποχαρκτηριζόμενες
  - Κυρίως για οικονομικούς λόγους ειδικά σε περιοχές που δεν υπάρχουν θέσεις εργασίας
  - Καταπάτηση γης
- Έχουμε τη μεγαλύτερη παραλία και είναι αναξιοποίητη και στον δρόμο για τον Καϊάφα έχουν σταματήσει τα έργα
- Ενώ η θεωρία είναι προς την σωστή κατεύθυνση στο τέλος η νομοθεσία και η εφαρμογή είναι τέτοιες που δημιουργούν προβλήματα
  - Δυσκολία επενδύσεων
- Δεν υπάρχει τίποτα στην περιοχή μου από θέμα προστασίας και παρόλα αυτά δεν μπορούμε να χτίσουμε γιατί έχει χαρακτηριστεί ως Natura
  - Δεν υπάρχει ανάπτυξη. Καταδικάζουν τους κατοίκους
  - Δεν επιτρέπονται οικοδομικές και χωματουργικές εργασίες
  - Γιατί δεν επιτρέπεται να κάνεις κάποια πράγματα
  - Γιατί δε θεωρώ ότι προστατεύονται πραγματικά
- Δε γίνεται σωστή δουλειά γιατί περιορίζεται η τουριστική επισκεψιμότητα και δε γίνεται οικονομική αξιοποίηση από τους πολίτες
  - Αναγκαία να υπάρχει ίσως αλλά δεν παύει να εμποδίζει και κάποιες δραστηριότητες

Κύριοι παράγοντες που μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο περιοχές Natura θεωρούνται η βιομηχανία, η ρύπανση και το κυνήγι για τουλάχιστον 4/10 ερωτώμενους που έχουν ακούσει για τέτοιες περιοχές

Ερ. Ποιοι παράγοντες νομίζετε ότι μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την προστασία των περιοχών Natura 2000 (έως 3 επιλογές);
N=914 άτομα που έχουν ακούσει κάτι για Natura

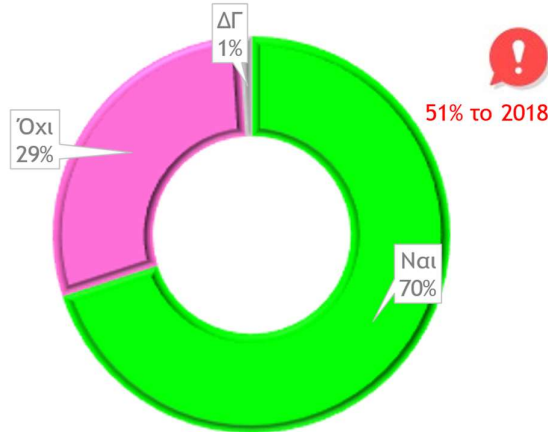
Παράγοντες κινδύνου για τις περιοχές Natura ανά δημογραφικές ομάδες

Παράγοντες κινδύνου	Ηλικία					Nuts1 Περιφέρειες				Περιφέρειες Ειδικού Ενδιαφέροντος			
	18-24	25-34	35-44	45-54	55+	Αττική	Β. Ελλάδα	Κ. Ελλάδα	Νήσοι	Κρήτη	Ανατ. Μακεδ. & Θράκη	Αττική	Ήπειρος & Δυτ. Μακεδ.
Βιομηχανία	44	41	43	46	47	48	51*	40	35	40	42	48	41
Ρύπανση	41	39	39	42	40	40	36	45	38	38	36	40	36
Κυνήγι	51*	50	42	31	38	39	40	39	42	42	47	39	45
Κατοικία εκτός σχεδίου	15	29	23	19	28	22	29	25	23	21	26	22	17
Κλιματική αλλαγή	25	13	17	25	19	17	20	22	20	23	20	17	16
Έργα υποδομής (δρόμοι, φράγματα, λιμάνια)	26	25	19	16	17	19	19	19	20	20	18	19	19
Αλιεία	23	22	22	17	16	21	18	15	21	16	16	21	23
Αγροτικές δραστηριότητες	17	20	18	19	17	14	16	20	30*	24	28*	14	19
Παραγωγή ενέργειας	7	10	19	10	14	16	13	12	6	10	13	16	10
Υδρογονάνθρακες	8	12	11	17	9	13	10	11	6	5	9	13	14
Τουρισμός	15	13	10	12	9	11	8	11	18	18	5	11	6
Ορυκτοί πόροι	7	4	6	3	6	6	5	6	3	2	3	6	4

6 Η προσωπική συμμετοχή του κοινού

Ενισχυμένο σε σχέση με το 2018 είναι το ποσοστό όσων θεωρούν ότι μπορούν να συνδράμουν στην προστασία της φύσης μέσω των περιοχών Natura , ιδιαίτερα οι νεαρές ηλικίες

Ερ. Πιστεύετε ότι μπορεί προσωπικά να συνδράμετε με οποιοδήποτε τρόπο ώστε οι περιοχές Natura να προστατεύσουν αποτελεσματικά την Ελληνική φύση;
N=1.191 άτομα, σύνολο

Ο εθελοντισμός είναι ο προτιμητέος τρόπος συνδρομής και δευτερευόντως χρηματικά ποσά, ενημέρωση των συμπολιτών και οικολογική συνείδηση γενικά. Αντιθέτως, από όσους πιστεύουν ότι δεν μπορούν να συνδράμουν το κύριο εμπόδιο είναι το ότι δεν γνωρίζουν πως να το κάνουν.

Ερ. Με ποιο τρόπο μπορείτε να συνδράμετε (αυθόρμητα);

N=857 άτομα, που απάντησαν ότι θα μπορούσαν να βοηθήσουν

Ερ. Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι δε μπορείτε να συνδράμετε (αυθόρμητα);

N=325 άτομα, που απάντησαν ότι δε θα μπορούσαν να βοηθήσουν

7 Σύνοψη αποτελεσμάτων

Βασικά συμπεράσματα I

- Ιδιαίτερα υψηλή εμφανίζεται η σημασία της προστασίας της φύσης για τους ερωτώμενους. Σε μια κλίμακα από το 0 (καθόλου σημαντικό) έως το 10 (πάρα πολύ σημαντικό) οι ερωτώμενοι στο σύνολό τους δίνουν βαθμολογία 9 στο πόσο σημαντικό θεωρούν το θέμα, ενώ ανάμεσα τους οι γυναίκες εμφανίζονται περισσότερο ευαισθητοποιημένες έναντι των ανδρών και οι μεγαλύτερες ηλικίες πιο ευαισθητοποιημένες έναντι των νεότερων ηλικιών.
- 6 στους 10 ερωτώμενοι θεωρούν τους εαυτούς τους πολύ/αρκετά ενημερωμένους για θέματα που αφορούν τη νομοθεσία για την προστασία της φύσης στη χώρα μας. Πιο ενημερωμένοι εμφανίζονται οι ερωτώμενοι μικρότερης ηλικίας έναντι μεγαλύτερων ηλικιών καθώς και τα άτομα που ανήκουν στην ανώτερη κοινωνικο-οικονομική τάξη.
- Κατά τη γνώμη της μεγάλης πλειοψηφίας όσων δηλώνουν έστω και λίγο ενημερωμένοι για θέματα που αφορούν τη νομοθεσία για την προστασία της φύσης, θα πρέπει να υπάρξει αυστηροποίηση της νομοθεσίας αυτής. Η γνώμη αυτή ισχύει χωρίς σημαντικές διαφοροποιήσεις σε όλες τις δημογραφικές ομάδες και εμφανίζεται ενισχυμένη σε σχέση με την αντίστοιχη απάντηση το 2018 (88% των ερωτώμενων τώρα, έναντι 82% των ερωτώμενων τότε).
- Άλλωστε, ελάχιστοι ερωτώμενοι και ανεξαρτήτως δημογραφικής ομάδας, πιστεύουν ότι η ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία της φύσης εφαρμόζεται πλήρως (μόλις 5%) ενώ 6/10 πιστεύουν ότι εφαρμόζεται εκ περιτροπής και 3/10 ότι δεν εφαρμόζεται καθόλου.

Βασικά συμπεράσματα II

- Προκειμένου να αντλήσουν πληροφορίες για περιβαλλοντικά θέματα, οι ερωτώμενοι δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση στα ψηφιακά μέσα (internet, social media) και ακολουθώντας αναζητούν ενημέρωση από περιβαλλοντικές οργανώσεις (για τις οποίες η προτίμηση εμφανίζεται ενισχυμένη σε σχέση με το 2018) και τα ΜΜΕ, τα οποία έχουν μεγαλύτερη απήχηση στις μεγαλύτερες ηλικίες έναντι των μικρότερων.
- 8/10 δηλώνουν ότι έχουν ακούσει κάτι για τις περιοχές Natura ή τον όρο Natura 2000 (έναντι 7/10 το 2018). Εμφανίζεται εδώ μια σταδιακή αύξηση όσων δηλώνουν ότι έχουν ακούσει τον όρο καθώς πάμε από την κατώτερη προς την ανώτερη κοινωνικο-οικονομική τάξη και προς ερωτώμενους ανώτερης εκπαίδευσης. Αντίθετα, οι μικρές ηλικίες εμφανίζονται κατά δήλωσή τους οι λιγότερο σχετικές με τον όρο καθώς 4/10 νέοι 18-24 ετών δηλώνουν ότι δεν έχουν ακούσει κάτι σχετικά.
- 4/10 ερωτώμενοι δηλώνουν πολύ/αρκετά ενημερωμένοι για τις περιοχές Natura ή τον όρο Natura 2000, σε αντίστοιχα επίπεδα με το 2018. Και σε αυτή την περίπτωση τα άτομα ανώτερης εκπαίδευσης και κοινωνικο-οικονομικής τάξης εμφανίζονται πιο ενημερωμένα έναντι των ατόμων κατώτερης εκπαίδευσης και κοινωνικο-οικονομικής τάξης, όπως επίσης και οι άνδρες ερωτώμενοι έναντι των γυναικών ερωτώμενων και οι εργαζόμενοι έναντι όσων δεν εργάζονται.

Βασικά συμπεράσματα III

- Σχεδόν 5/10 όσων έχουν ακούσει κάτι για τον όρο Natura θεωρούν ότι οι περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες έτσι προστατεύουν τόσο γεωγραφικές ενότητες όσο και το φυτικό/ζωικό βασίλειο, σε αντιστοιχία με το 2018 όπου και τότε το 49% των ερωτώμενων που είχαν ακούσει τον όρο θεωρούσαν ότι παρείχε αυτή τη σφαιρική προστασία
- Παρόλα αυτά, 1/4 ερωτώμενοι που έχουν ακούσει τον όρο Natura, δεν μπορούν να ανακαλέσουν αυθόρμητα περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες έτσι. Οι υπόλοιποι ανακαλούν μια πληθώρα περιοχών, χωρίς όμως κάποια από αυτές να αναφέρεται σε πολύ μεγαλύτερη συχνότητα από τις υπόλοιπες. Ενδεικτικά, οι πρώτες αυθόρμητες αναφορές συνολικά είναι ο Εθνικός Δρυμός Πίνδου και οι Πρέσπες σε ποσοστό 6% και 5% αντίστοιχα των ερωτώμενων που έχουν ακούσει τον όρο Natura. Φαίνεται επίσης όπως ήταν αναμενόμενο ότι η περιοχή κατοικίας επηρεάζει την ανάκληση προστατευόμενων περιοχών αφού οι κάτοικοι Κρήτης ανακαλούν διάφορες περιοχές στο νησί τους και ιδιαίτερα το Φαράγγι της Σαμαριάς, οι κάτοικοι Ανατολικής Μακεδονίας/Θράκης το δάσος της Δαδιάς και τα Δέλτα Έβρου/Νέστου, οι κάτοικοι Αττικής τον Εθνικό Δρυμό Πάρνηθας, οι κάτοικοι Β. Ελλάδας τον Εθνικό Δρυμό Πίνδου κατά κύριο λόγο.

Βασικά συμπεράσματα IV

- 4/10 ερωτώμενοι που έχουν ακούσει τον όρο Natura θεωρούν ότι υπάρχει στην περιφέρεια κατοικίας τους περιοχή Natura (αντίστοιχη ήταν η αντίληψη αυτή και το 2018) και αυτή η άποψη ισχυροποιείται στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και δευτερευόντως σε λοιπή Βόρεια Ελλάδα και Κρήτη. Αντίστοιχα, άλλοι 4/10 ερωτώμενοι που έχουν ακούσει τον όρο Natura δεν γνωρίζουν αν υπάρχει κάτι αντίστοιχο στην περιοχή κατοικίας τους, ιδιαίτερα όταν μιλάμε για κατοίκους περιφέρειας Αττικής
- 1/4 ερωτώμενοι που έχουν ακούσει τον όρο Natura θεωρούν ότι υπάρχει στην περιοχή τους κάποιο προστατευόμενο ζώο/φυτό με κύριες αναφορές στην καφέ αρκούδα, τα ελάφια, τις χελώνες και τα κρι-κρι. Σχεδόν οι μισοί ερωτώμενοι/κάτοικοι της περιφέρειας Κρήτης θεωρούν ότι υπάρχει στην περιοχή τους κάποιο προστατευόμενο ζώο/φυτό σε αντιδιαστολή με κατοίκους της περιφέρειας Αττικής από τους οποίους οι μισοί δε θεωρούν ότι υπάρχουν στην περιοχή τους προστατευόμενα ζώα ή φυτά.
- 5/10 ερωτώμενοι που έχουν ακούσει τον όρο Natura γνωρίζουν ότι υπάρχουν κρατικές χρηματοδοτήσεις για ενίσχυση οικονομικών δραστηριοτήτων σε τέτοιες περιοχές, όπως και το 2018. Το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 67% στο ηλικιακό σημαντικό από άποψη παραγωγικότητας συγκροτή των 25-34 ετών.

Βασικά συμπεράσματα V

- Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων που έχουν ακούσει τον όρο Natura θεωρούν την ύπαρξη περιοχών Natura κάτι το θετικό για τις τοπικές κοινωνίες (97% έναντι 2% μόλις που έχει αντίθετη άποψη). Αντίστοιχα υψηλή ήταν η θετική αντίληψη και το 2018 (στο 93%).
- Τα κύρια αντιλαμβανόμενα θετικά σημεία των περιοχών Natura, για όσους έχουν θετική άποψη για την ύπαρξή τους, είναι η προστασία της φύσης και των απειλούμενων ειδών (το τελευταίο εμφανίζεται ενισχυμένο σε σχέση με το 2018). Τα κύρια αντιλαμβανόμενα αρνητικά σημεία εστιάζονται στον αντίκτυπο στην τοπική οικονομία καθώς θεωρείται ότι οι περιοχές Natura επιβάλλουν περιορισμούς στην ανάπτυξη και τις επιτρεπόμενες οικονομικές δραστηριότητες
- Κύριοι παράγοντες που μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο περιοχές Natura θεωρούνται η βιομηχανία, η ρύπανση και το κυνήγι για τουλάχιστον 4/10 ερωτώμενους που έχουν ακούσει για τέτοιες περιοχές. Στους κατοίκους Νησιών καθώς της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας/Θράκης, οι αγροτικές δραστηριότητες θεωρούνται ένα επιπλέον σημαντικό πρόβλημα σε σχέση με τις άλλες περιοχές της χώρας

Βασικά συμπεράσματα VI

- Ενισχυμένο σε σχέση με το 2018 είναι το ποσοστό όσων θεωρούν ότι μπορούν να συνδράμουν στην προστασία της φύσης προσωπικά. Πλέον 7/10 ερωτώμενους θεωρούν ότι μπορούν να συνδράμουν με κάποιο τρόπο, έναντι 5/10 το 2018. Οι μικρότερες ηλικίες είναι πιο αισιόδοξες για το ότι μπορούν να συνδράμουν έναντι των μεγαλύτερων ηλικιών ενώ ενδείξεις μεγαλύτερης προτιθέμενης συμμετοχής υπάρχουν και για τους κατοίκους της περιφέρειας ΑνατολικήςΜακεδονίας/Θράκης
- Ο εθελοντισμός είναι μακράν ο προτιμητέος τρόπος συνδρομής και δευτερευόντως η δωρεά χρηματικών ποσών σε οργανώσεις, η ενημέρωση των συμπολιτών και η υιοθέτηση οικολογικής συνείδησης γενικότερα. Αντιθέτως, από όσους πιστεύουν ότι δεν μπορούν να συνδράμουν το κύριο αντιλαμβανόμενο εμπόδιο είναι το ότι δεν έχουν ενημέρωση και δε γνωρίζουν πως και τι να κάνουν ενώ υπάρχει και η αντίληψη ότι ένας άνθρωπος με μεμονωμένη προσπάθεια δεν πρόκειται να κάνει τη διαφορά αλλά χρειάζεται ομαδική κινητοποίηση και συμμετοχή.

Εδώ ζούμε
Natura 2000

